

CHÁNH NIỆM
(tập thơ thiền)

Đức Kiên

CHÁNH NIỆM

(tập thơ thiền)

TP.HCM – 2020

Thơ Thiền

Thơ Thiền là một đề tài quá rộng và khó, cho nên ít tác giả đề cập đến. Đứng về phương diện trào lưu thì nó như một model thời thượng, nhà thơ hiện đại nào cũng có dăm ba bài mang sắc thái màu thiền, hoặc triết lý thiền, hoặc ít ra là sử dụng ngôn ngữ thiền.

Nó bắt nguồn từ sự bế tắc về triết lý, các giòng triết lý đương đại khiến con người lạc lối, hoặc lao vào hiện thực mà đích đến còn mơ hồ như chủ thuyết hiện sinh, hoài nghi... hoặc chìm đắm trong hư vô chủ nghĩa trước sự băng hoại về ý nghĩa cuộc sống, hoặc đấu tranh cách mạng bằng bạo lực để đi tìm sự công bằng, thiết lập một trật tự xã hội mới. Nhưng cuối cùng cả những lý tưởng có vẻ vĩ đại cũng chỉ đưa đất nước đến đói nghèo, bất công và tội ác...

Cuối cùng con người tự vong thân đánh mất mình, như câu chuyện ngụ ngôn chàng tráng sĩ bao

năm hành hiệp giang hồ, một hôm trở về mái chùa xưa. Cửa tùng huyền diệu đôi cánh không mở nữa, chàng mở chiếc gương thần ra soi, chợt hét lên một tiếng hãi hùng, vì soi gương bỗng thấy mình trở thành ác quỷ!!!

Thiền như giòng suối màu nhiệm đứng ngoài dòng sanh diệt, không bị tám cơn gió chướng vờn xoay, không đắm chìm giữa giòng cuồng lưu của các trào lưu xã hội tranh sống đến suy tàn. Thiền không nằm trong tranh chấp, không nuôi dưỡng lòng căm thù cho bất cứ chúng sanh nào; và không tiêu diệt một loại chúng sinh nào. Thiền cũng sẵn lòng góp phần thay đổi xã hội, nhưng không phải bằng bạo lực cách mạng để nhìn kẻ thù đang dẫy chết, mà bằng sự giác ngộ, tỉnh thức màu nhiệm của mỗi cá nhân để mỗi cá nhân tự hoàn thiện mình, đồng thời lại hoàn thành đại nguyện giác tha, giúp người khác cùng hiểu biết tiến bộ và thực thi cách sống mới đó, cho đến khi hoàn thành giác hạnh viên mãn, thì cuộc cách mạng xã hội đó mới hoàn thành...

Thiền chỉ là một thể cách sống, một triết lý nằm trong tư tưởng đạo Phật, nhưng không xây dựng thành doctrine mà là triết lý hành động, hiểu biết

đến đâu thì thể nghiệm ngay trong cuộc sống đến đó...

Đó là lý do vì sao thiền chứa đựng được tất cả mọi chúng sanh, đưa tất cả về nguồn suối yên nguyên tự lắng nghe, tự soi, tự chiếu, tự cảm nhận, hiện lạc thường trú... giữa giòng sông vô hạn dạt dào, chảy từ a tăng kỳ kiếp, nay do nhân duyên mà có mặt trên cõi đời này, cảm nhận được sự màu nhiệm linh ứng trong mỗi sát na, giúp mỗi con người sống không uổng phí, phát đại nguyện nuôi dưỡng tâm bồ đề, sửa chữa sám hối bao tội nghiệp oan khiên trong quá khứ hiện tại và vị lai.

Tập thơ CHÁNH NIỆM là một tập thơ thiền theo đúng ý nghĩa đó. Tác giả Đức Kiên đã lấy cảm hứng từ tư tưởng thiền tông Phật giáo để viết nên những bài thơ thiền gắn với những trải nghiệm và cảm xúc cá nhân từ cuộc sống. Những bài thơ trong tập thơ đã cho người đọc thấy được ý nghĩa cuộc sống, lẽ vô thường sinh diệt của kiếp người, vượt lên trên xao động, biến thiên để tìm thấy sự an bình, tĩnh tại, Phật tánh... Nhiều chủ đề Phật học như thập hạnh, lục độ, các vị bồ tát... cũng đã được thể hiện một cách sinh động, đa dạng.

Hy vọng tập thơ này sẽ đóng góp thêm một bông hoa trong vườn hoa tươi thắm của dòng thơ thiền Việt Nam. Chúc người đọc luôn an lạc và cảm nhận được vẻ đẹp của thiên nhiên, con người và đạt đến chân hạnh phúc.

Trân trọng,
Cư sĩ Minh Chiêu

MỤC LỤC

1. TRỞ VỀ.....	11
2. LẮNG NGHE.....	12
3. CÓ VÀ KHÔNG.....	14
4. Ý NGHĨA CUỘC SỐNG	16
5. TIẾNG CHUÔNG TẶNG NGƯỜI.....	18
6. ĐỨC PHẬT - THẦY TÔI.....	19
7. MỪNG XUÂN DI LẶC	20
8. BÁT CHÁNH ĐẠO.....	21
9. HƠI THỞ	22
10. NĂM MỚI TA CŨNG MỚI.....	24
11. VÍA ĐỨC BỒ TÁT QUÁN THẾ ÂM	25
12. TU TÂM.....	26
13. KÍNH TIỀN THẦY NHẤT HẠNH	28
14. TẠ ƠN PHẬT	30
15. QUAY VỀ NƯƠNG TỰA.....	32
16. MỪNG EM BÉ BỤT.....	34
17. CHÁNH NIỆM.....	36
18. VUI THAY PHẬT RA ĐỜI.....	38
19. VUI ĐẠO CÔI TRẦN.....	40
20. PHÁP HÀNH	42
21. PHỔ HIỀN HẠNH NGUYÊN	43

22. LỄ PHẬT	44
23. XƯƠNG TỤNG NHƯ LAI.....	45
24. BỔ THÍ CÚNG DƯỜNG	47
25. SÁM HỐI.....	49
26. TÙY HỖ	51
27. LẮNG LÒNG NGHE PHÁP.....	52
28. MỜI PHẬT SỐNG ĐỜI.....	53
29. SIỀNG TU HỌC PHẬT	54
30. TÙY DUYÊN THUẬN PHÁP.....	56
31. HỒI HƯỚNG CÔNG ĐỨC.....	58
32. VẤN THÙ SỰ LỢI BỒ TÁT.....	59
33. ĐẠI HIẾU MỤC KIỀM LIÊN.....	60
34. BƯỚC CHÂN TỈNH THỨC	62
35. ĐỊA TẠNG VƯƠNG BỒ TÁT.....	63
36. BÔNG HỒNG TRI ÂN	64
37. DƯỢC SỰ PHẬT	65
38. TÂM KHÔNG	66
39. LỤC ĐỘ BA LA MẬT	67
40. ĐẠI THẾ CHÍ BỒ TÁT	69
41. CHÂN TÂM	71
42. A DI ĐÀ PHẬT.....	72

TRỞ VỀ

*Về thôi, nắng đã tắt rồi
Chiều buồn thoáng nhẹ, tơ trời nghiêng nghiêng.
Bước đi quên nỗi ưu phiền,
Chuông chùa vang vọng, hương thiền đâu đây!*

LẮNG NGHE

Hãy lặng im nghe tim nói
Nói lời cảm mến yêu thương
Hãy bình tâm nghe óc nói
Nói lời đúng đắn chân thường

Phải biết nghe và thấu hiểu
Hiểu cho đúng lẽ yêu thương
Hiểu người, hiểu đời cận kề
Sống tròn lẽ đạo vô thường...

Lắng nghe âm thanh nhân thế
Trí soi - sáng tỏ hồ nghi
Khởi lên tình thương vô hạn
Nở bừng ánh sáng từ bi

Nghe là khởi đầu của hiểu
Hiểu là nền tảng thương yêu
Có hiểu nỗi đau vô tận
Mở lòng giúp đỡ - chẳng ngần

Hãy để tai luôn mở rộng
Lắng nghe và hiểu ai ơi
Lắng nghe - để lòng trải rộng
Xót thương nỗi khổ cuộc đời...

CÓ VÀ KHÔNG

Ngọn lửa ơi, em có đó không?
Em từ đâu đến giữa mênh mông
Phải chăng em ẩn tàng đâu đó
Nhân duyên mà có - ánh lửa hồng

Em đã sẵn rồi, tự rất lâu
Đông Tây Nam Bắc, chẳng từ đâu
Không sinh không diệt, em vẫn đó
Đợi một bàn tay, sẽ bắt đầu...

Khi gió nổi lên, lửa tắt đi
Nhân duyên đã hết chẳng còn chi
Đâu phải là em không có đó
Có không muôn thuở - có khác gì?

Ngọn lửa diệt sinh mỗi sát na,
Lửa này khác với lửa hôm qua,
Mặc dù bản chất không sai khác
Không một không hai, vẫn vốn là...

Có chẳng khác không, chẳng phải không
Có không hai mặt khác nhưng đồng
Nhân duyên biểu hiện tuy sai khác
Ngàn xưa không có, có không không?

Ý NGHĨA CUỘC SỐNG

*“Hãy sống và yêu thương
Sẽ thấy mình an lạc
Như gió thoảng muôn phương
Hương chiên đàn bát ngát”*

Một ngày mơ thấy – qua đời
Yên bình khung cảnh, mây trời xanh tươi
Xung quanh toàn những tiếng cười
Yêu thương, hạnh phúc – nhẹ dời bước chân...
Lạ chưa, tiền bạc chẳng cần
Chức quyền, danh vọng, cũng dần trôi xa
Vậy mà bao tháng ngày qua
Lo toan, suy nghĩ, mang mà được đâu.
Khổ vui – bởi nghiệp bấy lâu
Việc làm thiện, nghiệp mang màu an vui,
Khổ đau, ác nghiệp đã rồi,

Ăn năn, hối tiếc, cũng thôi một đời.
Dòng đời vất vả ngược xuôi,
Đâu hay vô nghĩa, khi hơi chẳng còn,
Vì mình, nhọc khổ, héo hon,
Đến khi nhắm mắt, mắt còn chẳng hay.
Ước sao trên thế gian này
Mọi người biết sống tràn đầy yêu thương,
Bỏ bao ghen ghét đời thường
Vì người giúp đỡ, muôn phương an lành...

TIẾNG CHUÔNG TẶNG NGƯỜI

*Không ai - ốc đảo tự thân
Mỗi người ấy chính một phần thế gian
Ta là một giữa muôn vàn
Một phần của quả đất ngàn mến thương*

*Chẳng may, đất lở đại dương
Địa cầu bị khuyết, bị thương một phần
Chẳng may, ai đó vãn phần
Lòng ta cũng nhói, bần thần, xót xa
Bởi người xa lạ với ta
Cùng chung máu đỏ một nhà thế gian*

*Thế nên, mượn tiếng chuông vang
Đánh lên một tiếng tỏa lan xa gần
Cho người dẫu lạ hay thân
Cùng nghe được tiếng chuông ngân đồng đều...*

(dịch thơ "For whom the bell tolls" của John Donne)

ĐỨC PHẬT - THẦY TÔI

*Đức Phật thầy của trời người
Người thầy cao quý, tuyệt vời trước sau
Trước Ngài, xin nguyện cúi đầu
Noi gương đức hạnh, ghi sâu lời vàng
Những lời khuyên nhủ bảo ban
Trong kinh Pháp Cú chứa chan ân tình
Tự tu rồi độ chúng sinh
Giác hạnh viên mãn hành trình vượt lên
Làm thầy lập chí cho bền
Nhấn nhẹn, tinh tấn, mới nên đạo mẫu
Tùy căn cơ, giảng khác nhau
Vẫn không ra khỏi lý sâu đạo huyền
Tình thương, đạo đức làm nền
Lý luận, tri thức - làm đèn sáng soi
Quay đầu dẫn lối, thầy ơi!
Cho con xin lạy, một trời yêu thương
Ngài là thầy giáo - phi thường
Chỉ đường thoát khổ, muôn phương an lành!*

11/2021

MỪNG XUÂN DI LẶC

*Nụ cười Di Lặc sáng ngời
Xóa bao phiền muộn một đời gian lao
Xuân về mai nở đón chào
Đến chùa lễ Phật cùng nhau vui cười
Chắp tay con hướng về người
Nhắc con - an lạc vui tươi tràn trề
Nhắc con - chớ lạc nẻo mê
Tham, sân, si bỏ, trở về nẻo ngay
Giữ thân, miệng, ý ... hàng ngày
Mùa xuân luôn hiện ở đây bên mình
Dẫu cho lục tặc vây mình
Cũng không vương bận, chúng sinh độ rồi
Vô thường, vô ngã, ai ơi
Vô ngôn thuyết pháp, nụ cười nguyên xuân
Chúc người tinh tấn, chuyên cần
Long Hoa hẹn gặp, mùa xuân an lành!*

BÁT CHÁNH ĐẠO

Con đường chánh đạo tám ngành
Đức Phật đã dạy chúng sanh nương nhờ
Chánh kiến thấy đúng chẳng ngờ
Tĩnh lặng sáng tỏ mây mờ tiêu tan
Chánh tư duy – tránh lan man
Suy nghĩ đúng đắn, vén màn giả chân
Chánh ngữ, lời nói trong ngần
Xây dựng thương hiệu, tình thân trong ngoài
Chánh nghiệp, hành động không sai
Làm lành lánh ác, vun bồi thiện duyên
Chánh mạng, nghề nghiệp tinh chuyên
Giữ gìn ngũ giới, tránh miền ác nơn
Chánh tinh tấn, nhớ tinh cần
Siêng tu chánh đạo, vượt dần tham si
Chánh niệm, Phật hiệu nhớ ghi
Pháp thân quán tưởng, chẳng đi sai đường
Chánh định, kiên cố tâm vương
Thảnh thơi an trú, tâm thường định an
Ai ơi, chánh đạo đường vàng
Đưa ta thoát cõi thế gian – ngậm ngùi.

HƠI THỞ

*“Hít vào tâm tĩnh lặng
Thở ra miệng mỉm cười”*
Hơi thở là quà tặng
Cho chúng sanh muôn đời

Phật dạy thường an trú
Trong hơi thở, nụ cười
Chú tâm, luôn tự nhủ
Vào ra, không buông lời

Mạng người trong phút chốc
Hết thở - là qua đời
Hơi thở như vàng ngọc
Cần chuyên chú - ai ơi

Hơi thở là cầu nối
Nối liền thân và tâm
Tâm muốn thôi chìm nổi
Hơi thở - cần chú tâm

Vào ra - luôn tỉnh thức
Theo dõi từng hơi thở
Hành trì cần miên mật
Chánh niệm - thoát mê mờ...

NĂM MỚI TA CŨNG MỚI

Thời gian như một vòng tròn
Xoay vùn một kiếp là tròn một năm
Điểm đầu điểm cuối trong tâm
Đông qua, xuân lại âm thầm chuyển di
Pháp thân tự tánh khắc ghi
Mùa xuân miên viễn chẳng khi nào rời
Lặng nhìn thế cuộc chuyển dời
Mừng xuân, ta viết mấy lời ngâm nga
Mới là mới ở trong ta
Tu tâm, dưỡng tánh, thấy ra lỗi lầm
Sửa mình, soi lại tự tâm
Học tròn bài học, trăm năm chẳng hoài
Một năm lại bắt đầu rồi
Đếm vòng tròn của kiếp người đã qua
Mỗi năm, gắng gỏi trong ta
Trở về quê cũ, ngôi nhà tâm linh
Sống tròn lẽ đạo, chân tình
An vui, hạnh phúc, nơi mình đâu xa...

1/2022

VÍA ĐỨC BỒ TÁT QUÁN THẾ ÂM

Hôm nay vía Phật Quán Âm
Chấp tay lễ Phật, nhất tâm nguyện cầu
Mong cho dịch bệnh qua mau
Bình yên, mạnh khỏe, cùng nhau an lành
Cầu cho khắp cả chúng sanh
Yêu thương, san sẻ, chiến tranh thôi đừng
Lắng nghe, sân hận xin dừng
Nói lời từ ái, vui mừng hiểu thương
Mát lòng giọt nước cành dương
Mẹ hiền ban rải tình thương vô bờ
Ban vô úy, dẹp nghi ngờ
Đem yêu thương xóa mê mờ khổ đau
Cúi đầu “mô Phật” một câu
Oan khiên vượt thoát, phép màu hiện ra
Namo Avalokitesvara!
Quán âm, xin nhớ khúc ca diệu huyền...

19/6 al - Tân Sửu

TU TÂM

Tâm là gốc tội
Nên cần phải tu
Luân hồi chìm nổi
Bởi tâm mịt mù

Quay về nương tựa
Uốn nắn tâm xưa
Nhận ra bản chất
Tham sân xin chừa

Tâm vốn không hình
Dẫn dắt chúng sinh
Thành ma thành Phật
Cũng bởi tâm mình

Bởi tâm điên đảo
Chạy theo vọng tình
Đắm mê hư ảo
Nổi chìm lên đênh

Cầm dây hơi thở
Chấn trâu - tâm mình
Chẳng rời chẳng hở
Trâu nằm lặng thính

An ban thủ ý
Thở vào thở ra
Lắng dừng tâm ý
Đưa tâm về nhà

Đã về đã tới
Bây giờ ở đây
Trâu nằm yên đợi
An vui nơi này

Tu tâm thuần thực
Quên trâu quên người
Tâm đà nhiếp phục
Tháng ngày rong chơi

Không giẫm lúa gạo
Tùy duyên giúp đời
Thong dong nếp đạo
Niết bàn thành thời...

2022

KÍNH TIỀN THẦY NHẤT HẠNH

Một vì sao rụng đêm qua
Thầy ra đi bỏ ta bà khổ đau
Nhất tâm đánh lễ nguyện cầu
Hạnh ngài đã vượt bè lau... tới bờ
Đã về đã tới xưa giờ
Sao lòng thẳng thốt, không ngờ hợp tan
Bóng thầy tỏa mát trần gian
Hoà bình kêu gọi, vén màn vô minh
Thuyền từ cứu độ chúng sinh
Làng Mai tạo dựng mô hình tông lâm
Quay về nương tựa bốn tâm
Hiện pháp lạc trú - âm thầm sáng soi
Hiếu thương - an lạc cho đời
Thong dong mây trắng, thánh thoi thiền hành

Niết Bàn - thầy dạy an lành
Chúng con noi bước, thiền hành vững an
Thực hành hơi thở vững vàng
Mím cười an lạc - sen vàng tỏa hương
Mát lòng giọt nước cành dương
Chúng con xin mãi tựa nương lời thầy
Bóng thầy vượt chín tầng mây
Thế gian nhớ mãi ơn thầy... thầy ơi!

22/01/22

TẠ ƠN PHẬT

Phật dẫn - tạ ơn Đức Phật
Cho con ánh sáng tự tâm
Ngài đem ánh trăng - sự thật
Chiếu soi khắp cõi mê lầm.

Bảy bước sen hồng khai mở
Hài nhi chỉ đất chỉ trời
Từ đó thế gian rạn vỡ
Ngài gieo thương hiểu khắp nơi.

Lạy ngài, con quy y Phật
Thắp lên tỉnh thức mỗi ngày
Pháp, Tăng - kính thành, miên mật
Tam quy, quyết chẳng đổi thay.

Ngũ giới, vâng lời Phật dạy
Xa lìa đường ác từ đây
Chắp tay kính thành đảnh lễ
Tâm kinh dẫn lối con về...

Trước đài trang nghiêm Phật đản
Lòng con kính ngưỡng ơn ngài
Mong cho thế gian tỏa sáng
Tình thương, trí tuệ - một mai!

Rằm tháng tư-2021

QUAY VỀ NƯƠNG TỰA

*“Quay về nương tựa
Hải đảo tự thân”
Lời thầy còn đó
Ấm áp thật gần*

Tự mình thấp đuối
Khơi đèn trí tuệ
Học hoài chẳng thuộc
Bao giờ hết mê?

Bụt là chánh niệm
Soi sáng xa, gần
Bước chân, chẳng nhiễm
Vào, ra, tinh cần

Tự mình tu tập
Lấy pháp làm thầy
Tử sinh nguy cấp
Gắng tu từng ngày

Bước chân chánh niệm
Hơi thở, nụ cười
Hiện pháp lạc trú
Thân, tâm - an vui

Con xin quay về nương tựa
Bụt, Pháp, Tăng nơi tự tánh.

MỪNG EM BÉ BỤT

Phật dẫn đến chùa tắm Phật
Hình hài em bé sơ sinh
Tươi dòng nước trong- sự thật
Phật tâm ắt sẽ hiện hình

Tháng tư mừng Bụt dẫn sinh
Nhớ về hai ngàn năm trước
Lâm Tỳ Ni người đã bước
Bảy bước bảy đoá sen xinh

Mỗi người một em bé Bụt
Cùng nhau thức dậy tâm sen
Mỗi bước tiến tu từng phút
Bụt tâm thêm sáng ánh đèn

Chấp tay trước đài Phật đản
Hoa thơm, cờ phất phới bay
Mong sao thế gian tỏa rạng
Hương sen giới hạnh hiện bày

Tấm Bụt gọi bao phiền não
Về an trú phút giây này
Ô kìa - minh châu chéo áo¹
Chớ tìm hạnh phúc đông tây!

Phật đản 2022

-
1. Điển tích trong Kinh Pháp Hoa về người cùng tử vô tình nhận ra viên ngọc quý nơi chéo áo, mà người cha đã để lại cho chàng.

CHÁNH NIỆM

Tỉnh thức lặng trong - luôn nhớ
Chiếu soi khắp cả trong ngoài
Chuyên chú vào từng hơi thở
Đèn tâm tỏa sáng không lay

Niệm Phật, Pháp, Tăng thường trụ
Quán thân - tâm - cảnh ngay đây
Đi đứng ngồi nằm an trú
A Di Đà mỗi phút giây

Nhớ đừng chê khinh Phật tánh
Mỗi người mỗi hạt minh châu
Hãy mau trở về đường chánh
Gia tài tiếp nhận - nên giàu

Mỗi ngày dùng viên ngọc quý
Thấy ra sự thật xưa sau
Trở về giữ gìn tâm ý
Pháp thân hiển hiện sạch lâu

Hãy thôi làm thân cùng tử
Nhắc mình kho báu trong tâm
An vui – đã về đã tới
Bồ đề tâm đã nảy mầm...

VUI THAY PHẬT RA ĐỜI

Tháng Tư mừng Phật ra đời
Tin vui lan khắp - người, trời hoan ca
Đón mừng xuất hiện Phật đà
Từ trời Đâu suất - ta bà hiện thân
Ngàn năm mới có một lần
Hoa ưu đàm nở - xa gần ngát hương
Phúc thay ai được cúng dường
Lành thay người biết về nương bóng từ
Cúi đầu đảnh lễ Bốn Sư
Cho con thấy được chân như pháp màu
Trần gian mưa pháp sạch lâu
Ánh dương tỏa sáng trước sau trong ngoài
Từ bi - trí tuệ tròn hai
Hào quang tỏa sáng liên đài ngát hương
Chắp tay kính lễ mười phương
Phật thân thường trụ - pháp thường chiếu soi

Mong cho Phật pháp trụ đời
Bồ tát từng địa - khắp nơi hiện hình
Ban vui, cứu khổ chúng sinh
Chiến tranh chóng tắt, hòa bình dài lâu
Hiếu thương, tay nắm tay nhau
Quay đầu quy ngưỡng - niệm câu Phật đà
Mong cho cõi Phật hiện ra
Hoa sen nở ngát - gần xa thơm lừng
Trần gian vui đón tin mừng
Phật tâm tỏa rạng trong từng chúng sinh...

VUI ĐẠO CÔI TRẦN

*“Ở đời vui đạo hãy tùy duyên
Nếu đói thì ăn, mệt ngủ liền
Trong nhà đầy báu, thôi tìm kiếm
Đối cảnh, vô tâm, khỏi hỏi thiền”²*

Vô tâm đối cảnh – chính là thiền
Tĩnh lặng – đèn tâm chiếu mọi miền
Thỏng tay vào chợ, hồn thơ thới
Viên dung, vô ngại – chẳng ưu phiền

---

2. Bốn câu cuối trong “Cư trần Lạc đạo phú” của Trần Nhân Tông

Giữa chợ mà tu mới thật thiền
Sóng gió ba đào, chẳng đảo điên
Gìn câu Phật hiệu, kỳ quang chiếu
Diệu giác tròn đầy, hiện cảnh tiên...

Trần gian nào khác cõi Phật hiền
Oán thân bình đẳng giữa hiện tiền
Bất nhị - chẳng rơi vào điên đảo
An vui lẽ đạo, giác tùy miên...

PHÁP HÀNH

Đường công danh chớ đắm tham
Hướng tâm tu tuệ, siêng làm phúc thay
Dựng cầu, xây tháp, giúp ngay,
Cứu người đói khổ, hăng say giúp đời
Từ bi, hỷ xả, người ơi
Bốn tâm vô lượng³, tu thời chớ quên
Ngày ngày giữ chí cho bền
Đẹp dần phiền nào, dựng nền giác tâm
Tụng kinh, niệm pháp, gieo mầm
Văn-tu-tu, chớ để tâm nhiễm trần
Trong ngoài, tu tiến, tâm thân
Đó là hạnh nguyện chánh chân ở đời
Bên ngoài phước báo vun bồi
Bên trong tu dưỡng, sáng ngời chân tâm
Tham-sân-si nguyện dứt mầm
Tín-nguyện-hành nhớ trong tâm – mỗi ngày
Niềm vui đạo pháp – đẹp thay
Giúp người, mình cũng mỗi ngày an vui
Trên đường chánh pháp chẳng lùi
Càng tu càng tiến – nếm mùi giác hương...

---

3. Bốn tâm vô lượng là Từ, Bi, Hỷ, và Xả

PHỔ HIỀN HẠNH NGUYỆN

Một xin kính lễ Phật đà
Hai xin ca ngợi chói lòa Như Lai
Ba xin bố thí rộng thay
Bốn xin sám hối tội rày xưa sau
Năm xin tùy hỷ cùng nhau
Sáu xin chánh pháp mãi sau xoay vần
Bảy xin Phật pháp luôn gần
Tám xin tinh tấn chuyên cần học tu
Chín xin tùy thuận trí ngu
Mười xin hồi hướng công phu khắp cùng
Nguyện người thoát khổ vui chung
Phổ hiền thập hạnh nhớ cùng ghi tâm...

LỄ PHẬT

Chắp tay kính lễ Phật Đà
Cho con ánh sáng chan hoà từ đây
Trí khai tuệ mở phút giây
Nhân gian vén bỏ áng mây mê mờ
Từ ngài thị hiện đến giờ
Chúng sanh bớt khổ, đến bờ an vui
Sáng lên, bóng tối phải lùi
Hiếu thương xuất hiện, đẩy lui hận thù
Mong cho nhân thế biết tu
Làm lành lánh dữ thiên thu an bình
Tự tu rồi độ chúng sinh
Đó là đèn đáp chân tình Phật xưa
Giữ thân miệng ý sớm trưa
Bát chánh đạo đó nẻo đưa tâm về
Tinh cần vượt thoát nẻo mê
Đóa hoa cúng Phật - bồ đề chân tâm.

XỨNG TỤNG NHƯ LAI

Ngàn năm nở đóa Ưu đàm
Như Lai – chánh đẳng, phi phạm đản sanh
Như hoa sen giữa bùn tanh
Vươn lên khoe sắc, tịnh thanh giữa trần
Tỏa hương giác ngộ xa gần
Hào quang Đức Phật, sáng bừng thế gian
Từ bi, trí tuệ - muôn vàn
Chữa lành căn bệnh thế gian mê mờ
Tình thương yêu, chẳng bến bờ
Ban vui, cứu khổ, nghi ngờ dẹp tan
Cho bao liều thuốc tâm an
Những lời pháp bảo – chứa chan ân tình
Quay về nương tựa chính mình
Khơi lòng tự tín, vọng tình vượt qua

Xây tịnh độ cõi ta bà
Chiến tranh dập tắt - lòng ta yên bình
Giúp người như giúp chính mình
Lục hòa - tứ nhiếp, cộng sinh an lành
Ngăn điều ác, siêng làm lành
Giữ gìn tâm ý tịnh thanh - chân thường
Tùy duyên, thuận pháp - chẳng vương
Thiên biến, vạn hóa - vẫn thường tâm không
Thở tay vào giữa đám đông
Như như bất động - tâm không... mỉm cười
Ngợi ca Ngài cả một đời
Cũng không nói hết một trời công ơn...

BỔ THÍ CÙNG DƯỜNG

Bổ thí mở lòng san sẻ
Giúp người vật chất tấm lòng
Cho đi, thấy mình thêm nhẹ
Chỉ còn thương cảm mênh mông

Ý nghĩa cuộc đời là thế
Sống là phụng sự chúng sanh
Nhận - cho, xoay vần chủ thể
Khổ đau, không giúp sao đành

Bổ thí là đang gửi phước
Vào ngân hàng cõi tâm linh
Những gì trong đời mình được
Là do phước nghiệp tạo sinh

Người khôn cho nhiều hơn nhận
Làm tặng phước báu của mình
Muốn được phước nhiều vô tận
Cúng người đức hạnh, vô sinh

Bố thí tiền tài cũng tốt
Cho người trí tuệ quý hơn
Vô úy, vô cầu – số một
Chính là bố thí chánh chơn

Nam mô Công đức lâm Bồ tát Ma ha tát!

SÁM HỐI

Chấp tay con niệm Phật đà
Thành tâm sám hối, tâm ma xưa giờ
Vô minh, tham giận, nghi ngờ
Gây bao lầm lỗi - đôi bờ tử sinh
Nào hay, biển khổ do mình
Đắm mê, sân hận - tội tình thế gian
Ý luôn trôi nổi lan man
Đắm chìm qua lại đôi đàng khổ vui
Bởi tâm mê đã quen rồi
Khổ cho là sướng, sướng thời chẳng an
Miệng thường nói dối, đôi đàng
Thị phi đàm luận, trăm ngàn đảng cay
Nguyện xin chừa bỏ từ nay
Nói lời ái ngữ, thẳng ngay thiện lành
Vì mê, nghiệp ác thường hành
Gieo bao tội khổ, oán sanh nghiệp dầy

Từ nay xin nguyện đổi thay
Dừng tâm vọng niệm, đổi ngay tâm mình
Quán tâm, chú ý, giữ gìn
Hể tâm niệm khởi, lặng nhìn sẽ thôi
Chú tâm hơi thở, dáng ngồi
Vào ra, niệm Phật, tâm thôi đắm chìm
Nói làm, thận trọng tinh chuyên
Giới luật suy xét, hành thiền muôn nơi
Nguyện xin sửa lỗi, Phật ơi
A Di Đà Phật, con thời quy y!

TÙY HỖ

Tùy hủ thấy người bố thí
Thật tâm mong mỗi điều lành
Công đức sánh bằng người thí
Bởi tâm thiện đã phát sanh

Vui với cái vui người khác
Hoa tâm bừng nở đẹp thay
Mình, người – không hai, không khác
Vô tâm, chánh pháp hiện bày

Đẹp bỏ cái tôi nhỏ hẹp
Trừ lòng ích kỷ xưa nay
Hoan hỷ - niềm vui thật đẹp
Không ghen, vui trọn đời này

Hạnh phúc nào hơn hoan hỷ
Trên môi Di Lạc mỉm cười
Chấp tay, cúi đầu bạn nhĩ
Nụ cười, an lạc vui tươi...

LẮNG LÒNG NGHE PHÁP

“Lắng lòng nghe, lắng lòng nghe
Tiếng chuông huyền diệu, đưa về nhất tâm”
Lắng lòng nghe diệu pháp âm
Lời kinh, tiếng kệ - thâm trầm vô ngôn
Bánh xe pháp mãi trường tồn
Nhờ người nghe học - pháp môn diệu huyền
Lắng tai nghe tiếng Phật khuyên
Hai ngàn năm trước, vọng miền nhân gian
Lời kinh pháp cú âm vang
Từ bi, trí tuệ - đôi đàng giải phân
Bánh xe pháp vẫn xoay vần
Lắng lòng nghe, tiếng chuông ngân xưa giờ
Lặng im - thính pháp, đến bờ
Cùng nhau tu tập, mê mờ xưa tan
Thỉnh mời Phật đến thế gian
Ngồi tòa thuyết giảng - âm vang pháp màu
Chúng con nghe hiểu tin sâu
Nguyện cho chánh pháp - ngàn sau mãi còn...

MỜI PHẬT SỐNG ĐỜI

Con mong Phật mãi sống đời
Để cho Phật pháp muôn nơi trường tồn
Phật là tánh giác trong con
Mỗi ngày mỗi phút sắt son giữ gìn
Ngộ ra Phật tính trong mình
Ngồi nằm đi đứng, nói nhìn - vô tâm
Tuỳ duyên thuận pháp không làm
Hiện pháp lạc trú, Phật tâm chẳng rời
Yêu thương, chính trực ở đời
Hiếu thương, thỉnh Phật về chơi cõi trần
Giữ tâm gìn ý trong gần
Từ bi hỷ xả - Phật gần trong ta
Biết tu, Phật hiện ta bà
Không tu, đất Phật bỗng xa muôn trùng
Ráng tu, chớ sống buông lung
Cùng nhau mời Phật sống cùng bên ta...

SIÊNG TU HỌC PHẬT

Phật pháp thường trụ ở đời
Bởi do còn người tu học
Chánh pháp chính là châu ngọc
Siêng tu, gắng hiểu - ai ơi

Thấy pháp nơi từng trang sách
Thấy trong ánh mắt nụ cười
Pháp thân hiện bày đủ cách
Yêu thương, trí tuệ cho người

Thức dậy mỉm cười hạnh phúc
Cảm ơn ngày mới tinh khôi
Tu học - bây giờ là lúc
Nụ cười an lạc trên môi

Đi đứng không quên niệm Phật
Nói làm suy xét tâm mình
Bình đẳng - đối người tiếp vật
Phật tâm chiếu sáng lung linh

Siêng năng tiến tu từng chút
Mỗi ngày bụi bấn lau chùi
Tận dụng mọi giây mọi phút
Phật tâm tỏa rạng nguồn vui...

TÙY DUYÊN THUẬN PHÁP

Hằng sống tùy duyên thuận pháp
Là không ngang trái người ơi
Biết tu, lẽ đời dung nạp
Như dòng nước chảy khắp nơi

Thuận duyên giúp ta đỡ nhọc
Nghịch duyên nhẫn nhịn sẽ thôi
Thuận nghịch đều là bài học
Chuyên cần, đạo nghiệp vun bồi

Sống giữa cuộc đời vô nhiễm
Tâm không phiền não, thanh thoi
Như đóa sen hồng màu nhiệm
Vươn cao giữa chốn bùn hôi

Vui sống trong từng khoảnh khắc
Chánh niệm dầu giữa chợ đời
Thị phi, trò đời – cứ mặc
Tinh cần, an trú thanh thoi

Giúp người, chẳng nề mỗi nhọc
Hết lòng chia sẻ điều hay
Nhu trắng - tùy duyên thuận pháp
Chân như – lẽ thật hiện bày.

HỒI HƯỚNG CÔNG ĐỨC

“Nguyện đem công đức này
Hướng về khắp tất cả...”
Hồi hướng phước hôm nay
Đến chúng sanh mọi ngả

Dầu ít oi công đức
Cũng nguyện chia mọi loài
Bởi tâm không vô ngại
Niềm vui bỗng nhân hai

Công đức do tâm hiện
Bởi khai ngộ chuyển mê
Lánh ác, và phục thiện
Đem lợi lạc trăm bề

Bởi công đức vô lượng
Đem cho khắp chúng sanh
Phước đức sinh vô lượng
Phật đạo sẽ chóng thành!

Nam mô Công đức lâm Bồ tát Ma ha tát!

VĂN THÙ SỰ LỢI BỒ TÁT

Nam mô Bồ tát Văn thù
Trí tuệ soi sáng, si ngu diệt trừ
Tay ngài cầm kiếm chân như
Cắt phăng trời buộc, thực hư rõ dần
Trí soi phân biệt giả chân
Tuệ là đuốc sáng, thoát dần tham si
Người ngài mặc giáp Đại bi
Yêu thương, nhẫn nhục – bước đi giữa đời
Bát nhã kinh vẫn không rời
Hành đạo bồ tát, sáng ngời tuệ không
Tâm không, dầu giữa chợ đông
Chẳng vương khổ ách, ngược dòng tử sinh
Su tử xanh tươi bên mình
Giúp ngài hành đạo độ sinh đến bờ
Theo ngài - quyết vượt mê mờ
Trí soi vượt thoát – nghi ngờ dẹp tan...

ĐẠI HIẾU MỤC KIÊN LIÊN

Rằm tháng Bảy nhớ ngày báo hiếu
Địa ngục kia ai chịu tội hình
Vu Lan tế độ chúng sinh
Trai đàn chẩn tế - vong linh nương nhờ

Vừa đắc đạo, Mục Liên bỗng nhớ
Mẹ Thanh Đề không rõ nơi đâu
Mắt thần nhìn thấy ngục sâu
Mẹ đang chịu tội, âu sầu bi ai

Liên hiện đến, hai tay cơm nước
Nhưng bà đâu hưởng được cơm ngon
Bởi lòng bồng sển vẫn còn
Cơm hóa thành lửa, héo hon hình hài

Về hỏi Phật, mới hay ác nghiệp
Muốn thoát ra, cần hiệp chúng tăng
Lập đàn thanh tịnh đêm trăng
Nhờ công đức ấy – siêu thắng tội đồ

Lòng thương tưởng chúng sanh chịu khổ
Mục Liên mong cứu độ muôn loài
Thoát ra địa ngục một mai
Nhờ Phật chỉ phép đàn trai – Lan Bồn!

Nam mô Đại hiếu Mục Kiền Liên Bồ Tát!

BƯỚC CHÂN TỈNH THỨC

Con bước nhẹ, bàn chân hôn mặt đất
Ôi thần thông, bao phép lạ hiện bày
Quán hơi thở, từng bước chân tỉnh thức
Vội vàng chi, đã về đã tới đây...

Ôi kỳ diệu, những bước chân em bé
Đang tập đi, những bước nhỏ đầu tiên
Hãy trở về, từng bước đi thật khẽ
Bồng đầu đây, thoang thoảng gió hương thiền

Cùng tiếp xúc bao la lòng đất mẹ
Đã chở che, nâng đỡ bước con người
Bước tỉnh thức, sẽ thấy lòng rất nhẹ
Bao âu lo, phiền muộn – cũng đều vơi

Hãy bước đi, đóa sen hồng đỡ bước
Như Bụt đi khi cất bước vào đời
Gieo hạnh phúc giữa biển đời xuôi ngược
Mỗi bước chân – là an lạc thanh thoi...

2022

ĐỊA TẠNG VƯƠNG BỒ TÁT

Tay cầm tích trượng minh châu
Đi vào cảnh khổ, ngục sâu cứu người
    Nguyện xưa cứu độ phát lời
“Địa ngục chưa trống, ta thời còn vô”⁴
    Cứu cho hết thảy tội đồ
Mới mong thành Phật, hư vô Niết bàn
    Tạ ơn lời nguyện ngàn vàng
    Chúng sanh tội khổ vô vàn vô biên
    Địa ngục thống khổ triền miên
Bởi tâm điên đảo, chướng duyên trùng trùng
    Tham sân si não vô cùng
Nhớ niệm Địa tạng, sáng bừng tâm ngay
    Địa ngục vượt thoát ngay đây
    Minh châu tỏa sáng, đọa đày tiêu tan
    Dẹp bao xiềng xích buộc ràng
Đưa người thoát khổ, đường vàng bước đi
    Học ngài, quyết dẹp tham si
    Dũng lực vượt thoát những khi mê lầm
    Minh châu nhớ mãi trong tâm
    Địa tạng bồ tát – âm thầm cứu nguy...

---

4. Đây là lời nguyện của Địa tạng vương Bồ tát

BÔNG HỒNG TRI ÂN

Vu Lan - cài áo bông hồng
Nhớ về tình mẹ ấm nồng yêu thương
Làm sao tát cạn đại dương
Làm sao đo được tình thương mẹ hiền
Dẫu đi khắp cả mọi miền
Ơn cha nghĩa mẹ - ưu phiền nặng mang
Công ơn dưỡng dục mệnh mang
Hy sinh tất cả vì đàn cháu con
Tuổi già tiều tụy héo hon
Làm con nên hiếu, nên tròn nghĩa ân
Mẹ là Phật giữa cõi trần
Cho con hiếu được trong ngần - yêu thương...

Vu Lan 2022

DƯỢC SƯ PHẬT

Mười hai đại nguyện Dược Sư
Cứu bao bệnh khổ tiêu trừ nạn tai
Dược Sư Lưu Ly Như Lai
Hào quang chiếu sáng trong ngoài trước sau
Cúi đầu đánh lễ nguyện cầu
Tiêu tai diên thọ, tội sâu tiêu trừ
Ngu si - bùng sáng chân như
Nạn tai hết sạch, bệnh trừ tâm an
Thuốc là lời dạy ngàn vàng
Quay đầu niệm Phật, ách nạn rụng rơi
Vượt qua nạn khổ ở đời
Bởi tâm sám hối, chẳng rời Phật tâm
Vô minh hết, khỏi mê lầm
Chánh niệm tỉnh thức, dứt mầm tham sân
Phật là bậc đại y thần
Chữa bao bệnh khổ - độ thân độ đời
Muốn qua bến giác người ơi
Mau mau niệm Phật, chẳng rời... thuốc hay.

TÂM KHÔNG

“Chim nhạn qua sông
Ảnh soi đáy nước”⁵
Bóng trăng làn nước
Đâu rồi tâm không?

Hữu hình hữu sắc
Bởi lòng vướng mắc
Vô tâm vô cảnh
Ngã từ đâu sanh?

Có có không không
Bởi niệm cầu mong
Bất sinh bất tử
Hãy tìm chân như

Phật vốn không sanh
Tánh sáng vẫn dành
Bỏ lòng mê vọng
Quay đầu – tâm không...

---

5. Lấy ý từ “Nhạn quá trường giang, Ảnh trầm hàn thủy...”

LỤC DỘ BA LA MẬT

Một là bố thí không cùng
Người cho kẻ nhận đều chung nguyện lành
Tâm trong phước đức trở sanh
Đến bờ bỉ ngạn - niệm lành vô tâm
Hai là giữ giới trong tâm
Nói năng hành động - không lầm, không sai
Giới ngăn điều ác bên ngoài
Chánh niệm tỉnh thức, giới hoà trong ta
Ba là tinh tấn đường xa
Nỗ lực quyết chí - tuy xa mà gần
Siêng năng, niệm Phật tinh cần
Mỗi ngày mỗi tiến - pháp thân nơi này

Bốn là nhẫn nhịn đắng cay
Vượt qua nghịch cảnh, lòng đầy yêu thương
Bỏ bao phiền muộn đời thường
Trui rèn nghị lực phi thường tiến tu
Năm là thiền định công phu
Định tâm hơi thở, mây mù tiêu tan
Lắng lòng quán chiếu thế gian
Trí tuệ soi tỏ, rõ ràng pháp thân
Sáu là trí tuệ sáng bừng
Cởi dây phiền não, mùa xuân hiện về
Chánh niệm soi, hết si mê
Dứt trừ ngã chấp, lối về chân như...

ĐẠI THẾ CHÍ BỒ TÁT

Bồ tát Đại thế chí
Trong Tây phương tam thánh
Luôn cứu độ chúng sanh
Vượt hết thủy mê si

Tay ngài cầm sen xanh
Chiếu ánh sáng trong lành
Soi đường nơi tăm tối
Đến chúng sanh mọi loài

Niệm ngài sanh trí tuệ
Niệm ngài thoát bến mê
Quán âm và Thế chí
Tây phương - nhớ nẻo về

Hạnh nguyện Bi – Trí – Dũng
Ngài có đại oai thần
Lưới mê – ngài xuyên thủng
Chiếu soi – tuệ nở bùng.

Đại Tinh tấn Bồ tát
Cũng là danh hiệu ngài
Cúi đầu con nguyện học
Không biếng lười từ nay...

CHÂN TÂM

“Bồ Đề vốn không thân
Gương sáng đâu cần đài
Xưa nay không một vật
Chỗ nào vương trần ai”⁶

Lời ngài như tiếng sấm
Vang giữa trời thái hư
Không tâm làm sao nắm
Quay đầu thấy chân như

Tâm kinh thường ngày đọc
Năm uẩn vốn là không
Chân tâm – xin nguyện học
Phật tánh – vạn vật đồng

Quay về soi tự ngã
Thân – tâm – cảnh ngay đây
Không tâm – không tất cả
Niết bàn – mỗi phút giây...

---

6. Bốn câu thơ của ngài Lục tổ Huệ Năng viết trên vách chùa, để đối lại bài thơ của ngài Thần Tú.

A DI ĐÀ PHẬT

Mỗi ngày nhớ niệm Di Đà
Ngồi nằm, đi đứng – cùng hòa lục âm
A Di Đà – niệm trong tâm
Khiến con vững chãi, tín tâm sâu dày
Niệm Phật, nhớ Phật mỗi ngày
Chính là chánh niệm, nơi đây Phật về
Di Đà soi sáng nẻo mê
Quang minh rực rỡ, đưa về chân tâm
Xa rời ách nạn, vọng tâm
Quay về nẻo chánh, dứt mầm tham sân
A Di Đà mỗi bước chân
Chắp tay sen búp, tình thân mọi loài
Cực lạc – tịnh độ, hoa khai
Cùng nhau ước nguyện một mai sinh về
Giữ lòng trong sạch một bề
Ta bà – Tịnh độ, nẻo về đâu xa...